

فرا تر از مهاجرت: خوانشی پسامهاجرتی از داستان‌های کوتاه «کی ایرلندی است؟» اثر گیش جن و «سوغاتی» از لیلا ابوالعلا

کتایون زارعی طوسی^۱

چکیده

مقاله حاضر به بررسی بازنمایی تحولات اجتماعی و فرهنگی ناشی از مهاجرت در داستان‌های کوتاه «کی ایرلندی است؟» نوشته گیش جن، نویسنده چینی - آمریکایی و «سوغاتی» اثر نویسنده سودانی - مصری لیلا ابوالعلا می‌پردازد. مبنای نظری تحلیل پیش‌رو برگرفته از مطالعات پسامهاجرت در بازبینی مفاهیم کلیدی آشنا، مانند تعلق، خانه، خانواده و هویت است. واژه پسامهاجرت در اوایل دهه ۲۰۰۰ و با رویکردی بینارشته‌ای و با هدف رفع خلأهای مطالعاتی در مطالعات مهاجرت و بسط دیدگاه‌ها در خصوص پدیده پیچیده مهاجرت و تأثیرات دگرگون‌کننده آن، به‌ویژه بر آینده مهاجران و میزبانان، به تحقیقات دانشگاهی راه یافت (آن رینگ پترسن و دیگران ۲۰۱۹: ۳). مقاله حاضر به بررسی این امر می‌پردازد که اگرچه تاریخ چاپ داستان‌های مورد بررسی، به پیش از توسعه بحث‌های آکادمیک در مطالعات پسامهاجرت بازمی‌گردد؛ اما این روایت‌ها نشانگر این واقعیت هستند که تحولات فرهنگی و اجتماعی در انتظار توسعه مطالعات آکادمیک نمی‌مانند. آن‌ها نشان می‌دهند چگونه در دنیای پس از مهاجرت هویت‌های انتسابی به‌چالش کشیده شده، تعلقات جدید ایجاد می‌شود. همچنین پرسش‌های پژوهش به بررسی شیوه‌هایی می‌پردازد که روایت‌های فوق چهارچوب‌های سنتی مفهوم قومیت را به‌چالش می‌کشند و تأثیر مهاجرت بر پیوندها و روابط خانوادگی، به‌ویژه در ازدواج‌های مختلط و شکل‌گیری فضاهای جدید که حاکی از تعلقات جدید هستند را نشان می‌دهند؛ در نتیجه، این فضاها در عین اینکه آکنده از تضاد و تقابلند، فرافرهنگی و فراقومی نیز هستند.

واژه‌های کلیدی: تعلق، قومیت، گیش جن، لیلا ابوالعلا، پسامهاجرت

۱. استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران